

Muzika je slušanje, bilo da ste publika ili izvođači na sceni

 dnevne.me/kultura/-/muzika-je-slusanje-bilo-da-ste-publika-ili-izvodaci-na-sceni-16-11-2021-13-22-18

NJEMAČKI DIRIGENT ŠTEFAN MALCEV PRED SJUTRAŠNJI NASTUP SA CSO

Foto: Privatna arhiva

Crnogorski simfonijski orkestar će sutra večer od 20 časova, na Velikoj sceni Muzičkog centra Crne Gore održati koncert pod upravom maestra **Štefana Malceva** iz Njemačke.

Malcev, kojem je ovo ujedno i prvi nastup sa našim simfoničarima, tokom svoje karijere radio je kao šef-dirigent u operskim orkestrima Državnog pozorišta Meklenburg u Šverinu i Gradskog pozorišta u Gisenu, kao i u Novobrandenburškoj filharmoniji, dok je gostujuće nastupe imao s brojnim orkestrima i ansamblima širom svijeta.

A prema njegovim riječima, glavni "krivac" za dolazak u Crnu Goru je njegov kolega, ovdašnjem auditorijumu prepoznatljivo ime - **Kiril Stankov**.

Mlad orkestar mapira državu u svijetu

"Crna Gora je mlada država sa dugom i bogatom istorijom. Prvi put sam ovdje i pored redovnih proba, puno vremena provodim u vožnji, obilazeći vašu predivnu zemlju. Planine sirove moći, jezera, more, ali i gradovi koje sam vidio, Cetinje, Budva i Podgorica, su predivni i daju zemlji jedinstven identitet. Činjenica da ovdje postoji dobar, mlad

orkestar pojačava pozitivnu energiju kojom Crna Gora postaje vidljiva i čujna u svijetu. Zahvalnost za to što sam ovdje i što sve ovo mogu da upoznam iz prve ruke, ide mom prijatelju dirigentu Kirilu Stankovu, koji je bio oduševljen susretom sa orkestrom", objašnjava u razgovoru za Dnevne Malcev.

Na programu koncerta naći će se poletna i koloritom bogata uvertira iz opere "Čarobni strijelac" Karla Marije fon Vebera, premijerno "Simfonija br. 25 u g-molu", KV 182 koju je u svojoj sedamnaestoj godini komponovao Wolfgang Amadeus Mozart, kao i čuvena "Simfonija br. 3 u Es-duru", op. 55 ("Eroika") Ludviga van Betovena.

Kako ističe Malcev, sastavljanje repertoara varira i zavisi od puno faktora, a u ovom konkretnom slučaju to je bio zajednički zadatak.

Tri djela koja su promijenila tok muzike

"Konsultovao sam se s orkestrom oko programa. Neobično je što nismo imali djelo za solistu i orkestar na programu, pa smo na kraju dodali i Mocarta. Sva tri djela veoma su posebna i nijedno od njih nije jednostavno tipična kompozicija njihovog tvorca. Veber i Beethoven su imali nešto više od 30 godina, a Mozart samo 17 kada su ih napisali. Dakle, definitivno su bili mladi ljudi. Mozartova simfonija je takođe veoma neobična u poređenju sa njegovim ostalim simfonijama. U nju je ukomponovao moć koja je bila nezapamćena za to vrijeme i za koju bismo danas možda rekli da 'gruva'. Veberov 'Freischütz' donio je romantičnu sliku u muzici, a Beethovenova 'Eroika' je najličnija i ujedno najjača humanistička izjava koja se može čuti u simfoniji. Ovim djelom promijenio je tok istorije muzike. Dakle, mi se bavimo muzikom troje mladih ljudi i svako njihovo djelo je prekretnica. Sva djela su nastala u roku od četrdesetak godina na prelasku iz 18. u 19. vijek – i kao što kažete u svom pitanju: ovu muziku i dalje volimo više od dvije stotine godina nakon što je nastala, osjećamo njenu ogromnu snagu i iznova je otkrivamo u našem vremenu", objasnio je dirigent.

Cilj - dirnuti slušaoca

Studirao je dirigovanje, kompoziciju, klarinet i klavir na Fakultetu za muziku Hans Ajsler u Berlinu, a ljubav prema muzici je porodična stvar.

"Roditelji su mi bili muzičari, a pošto me tata vodio na probe berlinskog Staatskapelle orkestra, fascinacija je bila instantna, a sa njom i jedan cilj - da postanem dirigent. Mislim da sam prije svega muzičar, a onda je samo stvar da to i iskažem u trenutku – kao kompozitor, sa instrumentom ili na dirigentskom podijumu. Cilj je da muzika uvijek zvuči tako da dirne slušaoce i pruži im dragocjena iskustva. Ako uspijete, dobro ste uradili svoj posao – kao dirigent, kompozitor, muzičar", ocjenjuje naš sagovornik.

Razvoj našeg vremena karakteriše dominacija posmatranja, ali i brzih slika, naglašava on.

"Slušanje je mnogo intenzivnije od gledanja i zahtijeva više vremena i fokusa. U tom pogledu, mnoga klasična muzička djela sa svim svojim tajnama i ljepotama koje nose u sebi, zbog svoje forme i trajanja teško se percipiraju. Ovo je razvitak na svjetskom nivou i siguran sam da dobro radimo što smo djecu upoznali sa fascinacijom sluha i dali im

priliku da vrednuju ovo čulo koliko i vid. Jer sluh je neprocjenjiv ne samo u muzici, već i za razvoj ličnosti, komunikaciju i empatiju. Ako to uspije, ne brinem se za postojanje klasične muzike. Ako ne, neće u muzejima", smatra ovaj umjetnik.

U muzici, kao i u životu, jako je bitno biti dobar slušalac, ali kao što se i sam uvjerio bezbroj puta, i to je "dvosmjerna ulica". Zato se uvijek sjeti savjeta koji je dobio prije mnogo godina, od muzičara berlinske filharmonije.

Zajedničkim djelovanjem nastaje dobra muzika

"Rekao mi je: 'Uradio si dobar posao, dao si puno od sebe kroz dirigovanje. Sada još moraš da naučiš i da uzimaš od muzičara'. Mislim da je ta rečenica bila izuzetno bitna za moju karijeru. Kao dirigent, bavite se profesijom za koju mnogi vjeruju da ima veze sa nekom vrstom moći. Moć nad muzikom, takođe i nad muzičarima. Ko zna, možda će neki ovaj poziv izabrati upravo zato što bi željeli da imaju ovu moć. Ali izvor i opravdanje za korišćenje ove moći mora da proizilazi iz percepcije odgovornosti, sposobnosti slušanja i poniznosti prema visokoj umjetnosti koju zvučimo iznova i iznova. Onda to više nije pitanje moći. Tek tada, zajedničkim djelovanjem, u najboljem slučaju, nastaje zaista dobra muzika. Muzika je slušanje. Bilo da ste publika ili muzičari na sceni", kaže Malcev.

Pandemija, osim što je paralisala svijet umjetnosti, učinila je da svi uvidimo koliko su zapravo važna zajednička iskustva.

"Ovo se odnosi na susrete među prijateljima isto koliko i na sport ili kulturu. Nedostatak koncerata uživo samo je jedna od situacija koja ovo čini bolno opipljivim. Za mene nije bilo drugačije nego za većinu muzičara. Nije bilo više prilika za nastup. Tim ljepše što sada imamo priliku da sviramo i slušamo, ovdje, zajedno i u istom trenutku", poručuje njemački muzičar.